

**แนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากร
ขององค์การบริหารส่วนตำบลสี้อ อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี**
**Guidelines for Public Participation in the Performance of Duties
of Personnel of Si - o Subdistrict Administrative Organization, Kumphawapi
District, Udon Thani Province**

อภิวัฒน์ รุ่งเกรียงสิทธิ์
Apiwat Rungkriangsit
มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
Northeastern University
E-mail: pingkhonkaen@gmail.com

Received: 17 July 2024; Revised: 28 July 2024; Accepted: 14 August 2024

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลสี้อ อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี (2) เพื่อศึกษาปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลสี้อ อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี และ (3) เพื่อศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลสี้อ อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ประชากรกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 272 คน กลุ่มผู้ให้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ จำนวน 8 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ และการพรรณนาวิเคราะห์ ประกอบการอภิปรายผล

ผลการวิจัยพบว่า: (1) สภาพทั่วไปการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลสี้อ อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการตัดสินใจ ด้านรับประโยชน์ ด้านการประเมินผล และด้านดำเนินการตามลำดับ (2) ปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลสี้อ อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ปัจจัยการเกิดการพัฒนา (X2) ปัจจัยการเข้าร่วมกิจกรรม (X4) ปัจจัยการรับผลประโยชน์ (X1) และ ปัจจัยกระบวนการตัดสินใจ (X3) ตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัวมีค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ในคะแนนดิบ (b) เท่ากับ .337 .267 .200 และ .103 ตามลำดับ และ (3) จำเป็นจะต้องให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมผลักดันในการปฏิบัติหน้าที่อย่างจริงจัง โดยอาศัยการผลักดันจากภาคส่วนต่าง ๆ ในการช่วยเหลือในการปฏิบัติหน้าที่และมีมาตรการส่งเสริมช่วยเหลือและเพื่อชุมชน โดยการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม เป็นต้น

คำสำคัญ: แนวทางการมีส่วนร่วม, ประชาชน, การปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากร

Abstract

This research aims (1) to study the general status of public participation in the performance of duties of personnel of Si O Subdistrict Administrative Organization, Kumphawapi District, Udon Thani Province; (2) to study the factors of public participation in the performance of duties of personnel of Si O Subdistrict Administrative Organization, Kumphawapi District, Udon Thani Province; and (3) to study the guidelines for public participation in the performance of duties of personnel of Si O Subdistrict Administrative Organization, Kumphawapi District, Udon Thani Province. The research was conducted using both quantitative and qualitative methods. The sample population consisted of 272 people. The informants from the interviews were 8 people. The research instruments were questionnaires and interview forms. The statistics used for data analysis included frequency, percentage, multiple regression analysis, and descriptive analysis, which were used to discuss the results.

The research results found that: (1) the general condition of public participation in the performance of the personnel of Si-O Subdistrict Administrative Organization, Kumphawapi District, and Udon Thani Province was at a moderate level, ranked from most to least as follows: decision-making, benefit-receiving, evaluation, and implementation, respectively. (2) Factors of public participation in the performance of the personnel of Si-O Subdistrict Administrative Organization, Kumphawapi District, Udon Thani Province, with statistical significance at the .05 level, were development factors (X2), activity participation factors (X4), benefit-receiving factors (X1), and decision-making process factors (X3). The coefficients of the predictive factors in the raw scores (b) of the four independent variables were .337, .267, .200, and .103, respectively. (3) It is necessary for the public to participate seriously in the performance of duties, using support from various sectors in performing duties and having measures to promote and assist, and for the community by having the public participate, etc.

Keywords: Participation Guidelines, People, Personnel Performance

บทนำ

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของบุคลากรเป็นการจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ตามหลักการกระจายอำนาจ ซึ่งมีลักษณะที่สำคัญคือ มีการจัดตั้งองค์กรส่วนท้องถิ่นเป็นนิติบุคคล แยกอิสระจากการบริหารราชการส่วนกลาง ทำให้มีสิทธิและอำนาจในการทำนิติกรรมและสัญญาต่าง ๆ ตลอดจนเป็นเจ้าของหรือถือครองกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ต่อการดำเนินงานขององค์กรส่วนท้องถิ่นและประชาชนในชุมชน โดยมีเจ้าหน้าที่ ทรัพย์สินงบประมาณและรายได้เป็นของชุมชนเอง มีการเลือกตั้งสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นทั้งหมดหรือบางส่วน เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่น จึงเป็นแนวทางที่ทำให้ประชาชนในท้องถิ่นได้คิด และหาวิธีการในการแก้ไขปัญหาและดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่นโดยประชาชนที่ดำเนินชีวิตอยู่ในท้องถิ่นเอง (บุญอริ ยีหะ, 2550) อย่างไรก็ตามแต่

ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่ม องค์กรเครือข่ายภาคประชาชนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า โครงสร้างของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อบท. มีลักษณะเป็นแนวดิ่งทำให้การเข้าถึง อบท.ของประชาชนมีข้อจำกัด ไม่เปิด โอกาสหรือช่องทางให้กลุ่ม องค์กร เครือข่ายภาคประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมกับ อบท.ประกอบกับประชาชน เองยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องอำนาจหน้าที่ บทบาทของ อบท. โดยเฉพาะในประเด็นด้านการมีส่วนร่วม นอกจากนี้ผู้บริหาร อบท.บางส่วนมีลักษณะพฤติกรรมเป็นเจ้าขุนมูลนายซึ่งเข้าลักษณะอำนาจนิยม (โกวิทย์ พวงงาม, 2552)

อย่างไรก็ตามทั้งนี้กลุ่ม องค์กร เครือข่ายภาคประชาชนคาดหวังที่จะให้มีการปรับหรือโครงสร้างทาง การเมืองของ อบท. ให้เป็นระบบเปิดเป็นโครงสร้างแนวระนาบที่เปิดโอกาสให้กลุ่ม องค์กร เครือข่ายภาค ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมได้ง่าย อย่างไรก็ตามการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของ อบท. ต้อง ส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนเกิดความศรัทธาเชื่อและตระหนักดีในตนเองว่า ตนเป็นบุคคลคนหนึ่งที่มีสิทธิ เสรีภาพมีส่วนในการดำเนินงานชุมชนแบบมีส่วนร่วม โดยเชื่อมั่นว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ ดำเนินงานพัฒนาชุมชน เป็นการดำเนินงานของชุมชน โดยชุมชนและเพื่อชุมชนโดยการให้ประชาชนเข้ามามี ส่วนร่วม เพื่อนำไปสู่ชุมชนที่เข้มแข็ง พึ่งตนเอง สามารถแก้ไขปัญหาวิกฤติต่าง ๆ ได้โดยทั้งนี้ ภาครัฐจะ สนับสนุนในส่วนที่ยังเกินขีดความสามารถของชุมชน ชุมชนต้องรับผิดชอบชุมชนได้เท่านั้นที่จะแก้ไขปัญหาของ ชุมชนได้ ชุมชนต้องพึ่งพาซึ่งกันและกันได้ อีกอย่างหนึ่งคณะกรรมการชุมชน เป็นแกนนำที่สำคัญในการ ดำเนินงานพัฒนาชุมชน การมีส่วนร่วมของประชาชน คือ หัวใจของการดำเนินงาน” ที่จะส่งเสริมให้ประชาชน ในชุมชนได้เกิดความร่วมมือ ร่วมใจ ในการพัฒนาชุมชน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้กันร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมกันศึกษา ปัญหา และความต้องการของชุมชนร่วมกันแก้ไขปัญหาชุมชนด้วยตัวชุมชนเอง โดยชุมชนเพื่อชุมชน เพื่อให้ เป็นชุมชนเข้มแข็ง น่ายุ่ และยั่งยืน (นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์, 2557)

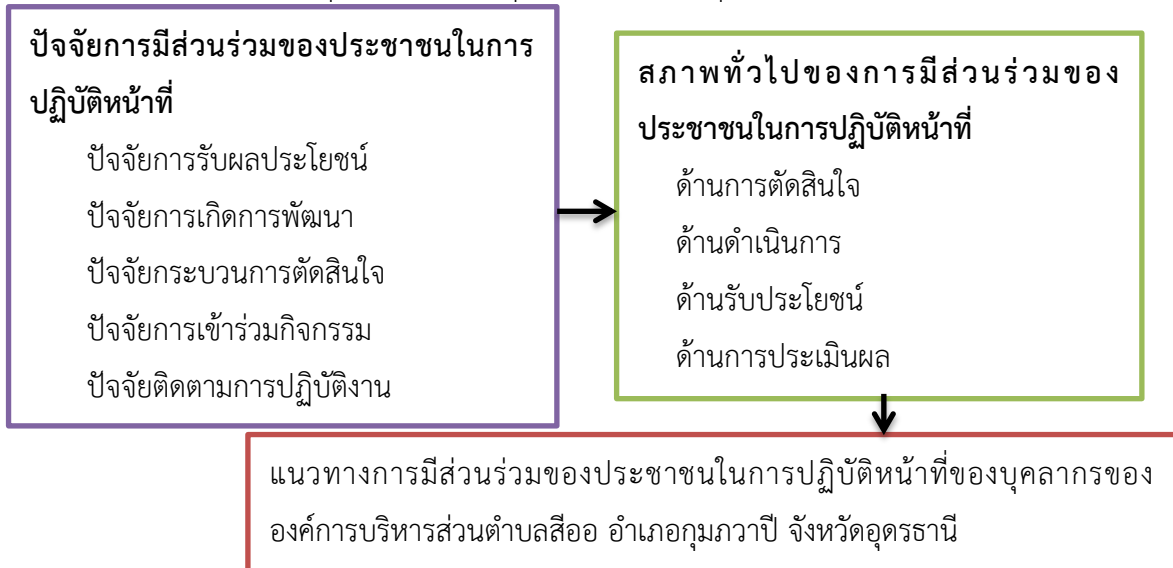
ด้วยจากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ ปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลสี้อ อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี เพื่อใช้เป็น ข้อมูลสารสนเทศในการกำหนดนโยบาย วางแผนและแนวทางในการปรับปรุง ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วม ในการกำหนดนโยบายเพื่อพัฒนาชุมชน ของประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรขององค์การบริหาร ส่วนตำบลสี้อ ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรของ องค์การบริหารส่วนตำบลสี้อ อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี
2. เพื่อศึกษาปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรขององค์การบริหาร ส่วนตำบลสี้อ อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี
3. เพื่อศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรขององค์การ บริหารส่วนตำบลสี้อ อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่องแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลสี้อ อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี สามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ได้ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงผสมผสาน โดยใช้วิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจและวิธีวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งในเขตตำบลสี้อ อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี จำนวน 2,272 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งในเขตตำบลสี้อ อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี จำนวน 2,272 คน ที่ได้มาโดยการสุ่มแบบชั้นภูมิ เป็นการสุ่มตัวอย่างจากประชากรที่มีความแตกต่างกันระหว่างหน่วยสุ่มที่สามารถจำแนกออกเป็นชั้นภูมิ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ได้มีความครบถ้วน ครบคลุมและคำนวณหาจำนวนตัวอย่างตามสูตรของ ทาโร ยามาเน (Yamane, 1973) ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งในเขตตำบลสี้อ อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี จำนวน 272 คน (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2552)

1.3 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้โดยการสัมภาษณ์ เพื่อตอบวัตถุประสงค์ได้จากการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง พิจารณาจากความสามารถในการให้ความรู้ และประสบการณ์ ประกอบด้วย ผู้นำชุมชนในเขตตำบลสี้อ อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี จำนวน 8 คน ที่ใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อนำเสนอแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลสี้อ อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี โดยพิจารณาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลสี้อ อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามใช้สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณและแบบสัมภาษณ์ ใช้สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยดำเนินการ ดังนี้

แบบสอบถาม (การวิจัยเชิงปริมาณ) ส่วนประกอบของแบบสอบถามประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลสี้อ อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลสี้อ อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี และ ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลสี้อ อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี

3. ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม

3.1 การสร้างเครื่องมือเชิงปริมาณที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้ (1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการสร้างแบบสอบถาม (2) กำหนดขอบเขตของคำถาม และโครงสร้างของแบบสอบถามให้ครอบคลุมกรอบแนวคิดการวิจัย นำเสนอที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้มีความสมบูรณ์ (3) นำแบบสอบถามฉบับร่างที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและหาความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง และ (4) ตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่แก้ไขและผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงแล้วไปทำการทดสอบ จำนวน 40 คน กับประชากรที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างในบุคลากรในเทศบาลตำบลกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี จากนั้นนำมาทดสอบความเชื่อมั่นโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.804 โดยใช้วิธีของ Cronbach จากนั้นนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงสมบูรณ์แล้วนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดต่อไป

แบบสัมภาษณ์ (การวิจัยเชิงคุณภาพ) แบบสัมภาษณ์ออกเป็น 1 ส่วน ดังนี้ การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง เพื่อใช้สำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึก เสริมการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อต้องการให้ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับข้อเสนอเกี่ยวกับแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลสี้อ อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี ใช้สำหรับการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์เชิงลึก

4. ขั้นตอนการสร้างแบบสัมภาษณ์

4.1 การสร้างเครื่องมือเชิงคุณภาพที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้ (1) ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พร้อมวิเคราะห์เป็นข้อมูลคำถามเพื่อให้ได้มาซึ่งคำตอบในเรื่องแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลสี้อ อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี (2) นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาวางโครงสร้างแบบสัมภาษณ์โดยกำหนดขอบเขตเนื้อหาครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยตามกรอบแนวคิดของการวิจัย และขอคำแนะนำจากที่ปรึกษาเพื่อหาความสมบูรณ์ในประเด็นและเนื้อหาในแบบสัมภาษณ์ยิ่งขึ้น (3) พัฒนาแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยยิ่งขึ้นและใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลและข้อเท็จจริงที่จะนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ในลำดับต่อไป และ (4) นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างแล้วนำเสนอให้ที่ปรึกษาดูตรวจสอบและนำไปปฏิบัติในภาคสนามต่อไป

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม มีขั้นตอนดังนี้ 1) การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามนำแบบสอบถามที่ผ่านการพัฒนา และปรับปรุงจนมีคุณภาพในระดับที่ยอมรับได้ไปดำเนินการ

เก็บข้อมูลด้วยตนเอง และผู้ช่วยวิจัยซึ่งผู้วิจัยขอความร่วมมือจากบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลสี้อ อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี ก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยชี้แจงเกี่ยวกับรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์การวิจัยเครื่องมือ ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลขั้นตอน และวิธีเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วนแก่ผู้ช่วยวิจัย 2) การขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม และทำหนังสืออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรกลุ่มตัวอย่าง 3) ผู้วิจัยได้นำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล นำเสนอบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลสี้อ อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล ซึ่งเป็นกลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ 4) แจกจ่าย และเก็บแบบสอบถามจากประชากร กลุ่มตัวอย่าง 5) รับแบบสอบถามกลับคืน ตรวจสอบความถูกต้อง ความครบถ้วนสมบูรณ์แล้วไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

5.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์ตามขั้นตอน ดังนี้ 1) ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ตำรา บทความ งานวิจัย ในลักษณะการวิจัยเอกสาร ได้แก่ ส่วนที่เป็นคำอธิบายจากเอกสาร หนังสือ ตำรา ที่เป็นแนวคิดทฤษฎี รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยการทบทวนแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลสี้อ อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี 2) การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยประสานงาน เพื่อขออนุญาตกลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูลทางโทรศัพท์ แล้วเดินทางไปตามวันเวลาที่นัดหมาย ก่อนการสัมภาษณ์ผู้วิจัยแนะนำตนเอง สร้างความคุ้นเคยระหว่างผู้วิจัยกับผู้ถูกสัมภาษณ์ แจ้งวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ แล้วดำเนินการสัมภาษณ์แบบสนทนากลุ่มพูดคุยอย่างเป็นกันเองตามแนวทางการสัมภาษณ์ที่วางไว้ โดยเปิดโอกาสให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ได้แสดงทัศนะของตนเองอย่างเต็มที่

6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ทำการประมวลผล และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ดังนี้ การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม หลังจากที่ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว นำข้อมูลที่ได้นำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม ดังนี้ 1) การวิเคราะห์ข้อมูล วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 สภาพทั่วไปการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลสี้อ อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ประกอบการอภิปรายผล 2) การวิเคราะห์ข้อมูล วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลสี้อ อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี นำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย ใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณโดยใช้วิธีการคัดเลือกตัวแปรแบบเป็นลำดับขั้น ประกอบการอภิปรายผล 3) การวิเคราะห์ข้อมูล วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 แนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลสี้อ อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา โดยคัดเลือก และจำแนกข้อมูล จัดระเบียบข้อมูลให้เป็นระบบ จัดทำบรรณานุกรมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล แล้วนำข้อมูลไปเขียนเป็นรายงานตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์ ดังนี้ 1) การวิเคราะห์ เอกสาร หนังสือ ตำรา โดยการทบทวนแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลสี้อ อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี 2) วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ มาเป็นกรอบแนวคิดแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลสี้อ อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี 3) ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ โดยใช้การสรุปความและการตีความ และนำเสนอข้อมูลโดยการ

พรรณนาวิเคราะห์ เพื่อเป็นแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลสี้อ อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี

สรุปผลการวิจัย

1) สภาพทั่วไปการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลสี้อ อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี

ผลการวิเคราะห์สภาพทั่วไปการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลสี้อ อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี สามารถสรุปดังตาราง ดังนี้

ตารางที่ 1 สภาพทั่วไปการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลสี้อ อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี

สภาพทั่วไปการมีส่วนร่วมของประชาชน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านการตัดสินใจ	3.06	0.19	ปานกลาง
ด้านดำเนินการ	3.03	0.67	ปานกลาง
ด้านรับประโยชน์	3.05	0.36	ปานกลาง
ด้านการประเมินผล	3.04	0.56	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม	3.02	0.58	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพทั่วไปการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลสี้อ อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.02$ S.D.=0.58) โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการตัดสินใจ ($\bar{x}=3.06$ S.D.=0.19) ด้านรับประโยชน์ ($\bar{x}=3.05$ S.D.=0.36) ด้านการประเมินผล ($\bar{x}=3.04$ S.D.=0.56) และด้านดำเนินการ ($\bar{x}=3.03$ S.D.=0.67) ตามลำดับ

2) ปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลสี้อ อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลสี้อ อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี สามารถสรุปดังตาราง ดังนี้

ตารางที่ 2 ปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลสี้อ อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี

ลำดับตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือก	B	S.E.	Beta	t	P-value	Collinearity Statistics	
						Tolerance	VIF
ค่าคงที่	.661	.096		6.868	.000	.472	.850
ปัจจัยการรับผลประโยชน์ (X ₁)	.200	.171	.386	1.171	.000*	-.136	.535
ปัจจัยการเกิดการพัฒนา (X ₂)	.337	.032	.420	10.650	.000*	.275	.399

19 แนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากร
ขององค์การบริหารส่วนตำบลสี้อ อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี

ปัจจัยกระบวนการ ตัดสินใจ (X ₃)	.103	.018	.441	5.683	.000*	.067	.138
ปัจจัยการเข้าร่วมกิจกรรม (X ₄)	.267	.025	.178	2.720	.000*	.019	.115
ปัจจัยติดตามการ ปฏิบัติงาน (X ₅)	.047	.170	.090	.274	.784	-.288	.382

SE_{est} = ±.27643 R = .897; R² = .808 ; Adj. R² = .805; F = 271.526; p-value = 0.01

จากตารางที่ 2 พบว่า ปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลสี้อ อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ปัจจัยการเกิดการพัฒนา (X₂) ปัจจัยการเข้าร่วมกิจกรรม (X₄) ปัจจัยการรับผลประโยชน์ (X₁) และ ปัจจัยกระบวนการตัดสินใจ (X₃) ตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัวมีค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ในคะแนนดิบ (b) เท่ากับ .337 .267 .200 และ .103 ตามลำดับ และปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลสี้อ อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี ได้แก่ ปัจจัยติดตามการปฏิบัติงาน (X₅) ตัวแปรอิสระทั้ง 1 ตัวแปรร่วมกันพยากรณ์ปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลสี้อ อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี ได้ 80.5%

3) แนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลสี้อ อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี

ผลการวิเคราะห์แนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลสี้อ อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี สามารถสรุปได้ดังนี้

พบว่า จำเป็นจะต้องให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมผลักดันในการปฏิบัติหน้าที่อย่างจริงจัง โดยอาศัยการผลักดันจากภาคส่วนต่าง ๆ ในการช่วยเหลือในการปฏิบัติหน้าที่และมีมาตรการส่งเสริมช่วยเหลือ และเพื่อชุมชนโดยการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อนำไปสู่ชุมชนที่เข้มแข็ง สามารถแก้ไขปัญหาวิกฤติต่าง ๆ ได้ โดยทั้งนี้ ภาครัฐจะสนับสนุนในส่วนที่ยังเกินขีดความสามารถของชุมชน ชุมชนต้องรับผิดชอบชุมชนได้เท่านั้นที่จะแก้ไขปัญหาของชุมชนได้ ชุมชนต้องพึ่งพาซึ่งกันและกันได้ อีกอย่างหนึ่งคณะกรรมการชุมชน เป็นแกนนำที่สำคัญในการดำเนินงานพัฒนาชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ

องค์ความรู้ใหม่

ผลการศึกษาเรื่อง “แนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลสี้อ อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี” ผู้วิจัยสรุปเป็นองค์ความรู้ใหม่ ดังนี้

- 1) ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมผลักดันในการปฏิบัติหน้าที่
- 2) การผลักดันจากภาคส่วนต่าง ๆ ในการช่วยเหลือ
- 3) มีมาตรการส่งเสริมช่วยเหลือ และเพื่อชุมชน
- 4) ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อนำไปสู่ชุมชนที่เข้มแข็ง
- 5) แก้ไขปัญหาวิกฤติต่าง ๆ ได้
- 6) ภาครัฐจะสนับสนุนในส่วนที่ยังเกินขีดความสามารถ

- 7) แก้ไขปัญหาของชุมชนได้
- 8) แก่นำมีสำคัญในการดำเนินงานพัฒนาชุมชน

อภิปรายผล

สภาพทั่วไปการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลสี้อ อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.02$ S.D.=0.58) โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการตัดสินใจ ($\bar{x}=3.06$ S.D.=0.19) ด้านรับประโยชน์ ($\bar{x}=3.05$ S.D.=0.36) ด้านการประเมินผล ($\bar{x}=3.04$ S.D.=0.56) และด้านดำเนินการ ($\bar{x}=3.03$ S.D.=0.67) ตามลำดับ ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาวิณี โพธิ์มัน (2543) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลขุนคอง อำเภอกุดรัง จังหวัดเชียงใหม่” ผลการศึกษาพบว่า: ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบที่แตกต่างกัน โดยประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองแบบเป็นทางการมากกว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบไม่เป็นทางการ สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่ง ได้แก่ ต่างกัน การเข้าเป็นสมาชิกในองค์กรหรือกลุ่มจัดตั้งในชุมชน มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ไม่แตกต่างกัน

ปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลสี้อ อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ปัจจัยการเกิดการพัฒนา (X2) ปัจจัยการเข้าร่วมกิจกรรม (X4) ปัจจัยการรับผลประโยชน์ (X1) และ ปัจจัยกระบวนการตัดสินใจ (X3) ตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัวมีค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ในคะแนนดิบ (b) เท่ากับ .337 .267 .200 และ .103 ตามลำดับ และปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลสี้อ อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี ได้แก่ ปัจจัยติดตามการปฏิบัติงาน (X5) ตัวแปรอิสระทั้ง 1 ตัวแปรร่วมกันพยากรณ์ปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลสี้อ อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี ได้ 80.5% ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระสมัย สุทธิโก (แถมบุญ) (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน อำเภอขุนหาญ จังหวัดศรีสะเกษ ” ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สำหรับการเปรียบเทียบบทบาท การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีสถานภาพต่างกัน ในการพัฒนาชุมชน อำเภอขุนหาญ จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน อำเภอขุนหาญ จังหวัดศรีสะเกษ ไม่แตกต่างกัน ส่วนประชาชนที่มี การศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลห้วยดง อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

จำเป็นจะต้องให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมผลักดันในการปฏิบัติหน้าที่อย่างจริงจัง โดยอาศัยการผลักดันจากภาคส่วนต่าง ๆ ในการช่วยเหลือในการปฏิบัติหน้าที่และมีมาตรการส่งเสริมช่วยเหลือ และเพื่อชุมชนโดยการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อนำไปสู่ชุมชนที่เข้มแข็ง สามารถแก้ไขปัญหาวิกฤติต่าง ๆ ได้ โดยทั้งนี้ ภาครัฐจะสนับสนุนในส่วนที่ยังเกินขีดความสามารถของชุมชน ชุมชนต้องรับผิดชอบชุมชนได้เท่านั้นที่จะแก้ไขปัญหาของชุมชนได้ ชุมชนต้องพึ่งพาซึ่งกันและกันได้ อีกอย่างหนึ่งคณะกรรมการชุมชน เป็นแกนนำที่สำคัญในการดำเนินงานพัฒนาชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ คำเกิง ลักษณะโยธิน (2552) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลนครลำปาง ” การทดสอบสมมติฐาน พบว่า สถานภาพ อาชีพ มีความสัมพันธ์กับทางแก้ไข การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลนครลำปาง จังหวัดลำปาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาเรื่องการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตนตามหลักไตรสิกขากับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจสอบสวนสถานีตำรวจภูธรเมืองขอนแก่น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. แนวทางการพัฒนาเพื่อนำผลการวิจัยไปดำเนินงาน

1.1 ด้านการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงาน ต้องส่งเสริมการมีส่วนร่วมภาคประชาชนและมีความจริงใจต่อการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน ให้ผู้นำหมู่บ้านได้นำปัญหาหรือความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่เข้าร่วมตัดสินใจแก้ไขปัญหาพร้อมกับทาง อบต. ควรสนับสนุนงบประมาณส่งเสริมสุขภาพ

1.2 ด้านการดำเนินการ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงาน ขอความร่วมมือให้ประชาชนสนใจในการเข้าร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นร่วมกับเทศบาล ควรมีเบี้ยประชุม หรือของชำร่วยตอบแทนเวลาที่มีการประชุมร่วมกัน คนที่จะขึ้นมาเป็นผู้นำ หรือผู้บริหาร ปรับปรุงแหล่งน้ำให้มาก และเวลาจะทำกิจกรรมอะไรลงประชามติกับประชาชนแต่ละหมู่บ้านด้วย เพื่อการดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์

1.3 ด้านรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงาน ควรจัดสรรผลประโยชน์ให้ทั่วถึง โดยไม่มีความลำเอียง ควรจัดให้แต่ละหมู่บ้านมีสถานที่พักผ่อนและออกกำลังกาย ควรจัดระบบประปาให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน จะต้องแก้ไขเรื่องไฟฟ้าริมถนนทางเข้าหมู่บ้าน เพื่อความสะดวกในการเดินทางในเวลากลางคืนให้ทั่วถึง สะดวก รวดเร็ว ตามความต้องการของประชาชน

1.4 ด้านการประเมินผล การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงาน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามการดำเนินงานของเทศบาล ต้องชี้แจงการทำงาน การใช้จ่ายงบประมาณ ให้ประชาชนทราบ จะต้องประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึง ให้มีการตรวจสอบการดำเนินงานของข้าราชการประจำ ทุกภาคส่วนควรมีความจริงใจต่อกันในการทำงานร่วมกัน เปิดโอกาสให้ประชาชนรับรู้ข้อมูลต่าง ๆ เพื่อประเมินผลการดำเนินโครงการอย่างสม่ำเสมอ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดอุดรธานีอื่นหรือจากท้องถิ่นอื่น ๆ เพื่อให้ได้ผลการศึกษาที่กว้างขวาง และใช้เป็นแนวทางในการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2.2 ควรศึกษาเรื่องประสิทธิภาพการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน เพื่อจะได้ทราบระดับประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลว่าอยู่ในระดับใด และมีปัจจัยอะไรบ้าง เป็นต้น

2.3 ควรศึกษาความสัมพันธ์หลักพุทธธรรมกับหลักการดำเนินงาน ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน และในอนาคตอย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2552). *การวิเคราะห์สถิติขั้นสูงด้วย SPSS for Window* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด สามลดา.
- โกวิทย์ พวงงาม. (2552). *การปกครองท้องถิ่นไทย*. กรุงเทพมหานคร: บพิธการพิมพ์.
- คำเกิง ลักษณะโยธิน. (2552) *การมีส่วนร่วมทางการเมือง ของประชาชนในเขตเทศบาลนครลำปาง*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทที่ไม่มีการตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. (2557). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหิดล.

บุญศรี ยี่หะ. (2550). *การปกครองท้องถิ่นไทย*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พระสมัย สุทธิโก (แถมบุญ). (2557). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน อำเภอนาน้อย จังหวัดศรีสะเกษ*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทที่ไม่มีการตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

ภาวิณี โพธิ์มัน. (2543). *รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลขุนคอง อำเภอดง จังหวัดเชียงใหม่*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทที่ไม่มีการตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

Yamane, Taro. (1973). *Statistics an introductory analysis*. New York Harper & Row.